

som den har støttet Realskolerne, ville de komme til at gøre samme Skade paa Landet for den almindelige Almueundervisning, som Realskolerne faktisk have gjort i Byerne, idet Realskolerne have foranlediget, at Byerne i alt for høj Grad have forsumt deres almindelige Borgerstolevæsen. Fordi Byraaderne have bidraget store Summer til Realskolerne har man ladet det almindelige Skolevæsen være det, det var, i Stedet for, at det burde udvikles; thi det er dog det Skolevæsen, der skal modtage den store Masse af Børn i Kommunerne og fortrinnsvis den fattige Befolknings Børn. Jeg vilde nødig, at man skulde komme til et lignende Resultat ude paa Landet, at man der vilde forsømme en forstandig og forsvarlig Udvikling af det almindelige Skolevæsen, fordi man gav sig til paa kunstig Maade at opklække den Slags Skoler, der, naar alt kommer til alt, kun kunne blive af Betydning for nogle enkelte bedrestillede Forældres Børn. Her er imidlertid for Djebliffet ikke noget at gøre ved den Sag. Tinget følger selvfølgelig Finansudvalget, thi der er man jo bleven enig. Men jeg kan ikke følge de Herrer og vil have min Kyg fri. En anden Gang, naar det tager for voldsom Fart, skal jeg da have Fornøjelsen af at minde om, hvad jeg har sagt paa det første Stadium af denne Sag. — Med Hensyn til de forøgede Bevillinger til de forskellige Kursus, skal jeg udtale min Forundring over, at det ærede Finansudvalg aabner Udgang for flere Lærere end hidtil til de saakaldte etaarige Kursus, thi efter mit Rendskab til disse Kursus, er der ingen af de Institutioner, vi her bevilge Penge til, der ere saa slet ordnede og saa slet ledede som de etaarige Kursus for Realskolelærere. De ere det af den simple Grund, at disse Kursus hvert Aar ledes uden nogen som helst Undervisningsplan. Og den Mand, der har Rendskab til Realskolerne, fordi han er Regeringens Tilsynsmand ved Realskolerne, har intet med disse Kursus at bestille. Det har forekommet mig i højeste Grad mærkeligt, at Regeringen har taget en Mand, der staar den Sag saa fjernt, til Ledelsen af disse Kursus i Stedet for den Mand, der efter min Mening maatte være selvstreven til at lede dem, fordi han er Regeringens Tilsynsmand med Realskolerne. Man har her etaarige Kursus for Realskolelærere, og man har ikke en Gang gjort sig den Ulejlighed at skaffe et Lokale, hvori man kan undervise dem. De blive henviste til at søge deres Undervisning hos Lærere, snart paa Østerbro, snart paa Vesterbro, hos en paa Kristianshavn og hos en paa Nørre-

bro, og saadan fare de omkring fra Sted til Sted. Og hvad den enkelte Lærer gør for dem, er overladt til ham selv at bestemme; der er ingen samlet Undervisningsplan, ingen samlet Ordning og Ledelse. Det forekommer mig derfor, at der ikke er Anledning til at henvide flere Lærere til at nyde godt af Kursus, der i den Grad lide under Mangel paa Ledelse, som de etaarige Kursus have gjort lige fra deres Stiftelse indtil dette Djeblif. Og hvad nu Højskolelærernes Kursus angaar, vil jeg udtale, at jeg nok kunde have ønsket, at dette Spørgsmaal havde været gjort til Genstand for en almindelig Drøftelse under Finanslovens 2den Behandling. Det er i det hele taget en stor Fejl, at man udsætter Spørgsmaal af den Art til Finanslovens 3dje Behandling. De af os, der ikke have Sæde i Finansudvalget, faa jo derved kun en saare ringe Vejledning til Forstaaelse af disse Spørgsmaal. Jeg har ikke noget imod, at Højskolerne gøre alt, hvad de kunne, for at fremme deres Udvikling, for ret at holde Trit med Tiden, men jeg kunde ganske vist for mit eget Vedkommende have ønsket, at Spørgsmaalet om Forholdet mellem Højskolerne og Universitetet havde ligget klarere for, end det gør i dette Djeblif. Jeg forstaaer derfor, at Flertallet har foreslaaet nedfat den af Ministeren foreslaaede Sum. Det er altsaa kun en Prøve, et Forsøg, man vil gøre, og det er da muligt, at man vil kunne indhøste saadanne Erfaringer af det første Forsøg, at man i Fremtiden kan faa Klarhed over hvad det egentlig er, man styrer efter, og hvad det er, man sigter paa.

Der næst skal jeg gaa over til at gøre nogle Bemærkninger angaaende Spørgsmaalet om Statskassens Stilling til det kgl. Teater. Jeg har med megen Interesse hørt de lange Foredrag, vi fik i Dagsmødet fra Ordførerne for de 3 Hovedgrupper, der ere repræsenterede i Finansudvalget. Da jeg har den Ære at være Medlem af Teaterkommissionen, tænkte jeg, at jeg her kunde finde en Række Guldform til Forstaaelse af hele dette Forhold, som kunde komme til gode, naar Kommissionen fortsætter sin Forhandling om denne vigtige Sag. Derjom man imidlertid i de Foredrag, der blev holdte af de tre Ordførere, vil søge en Forstaaelse af, hvad Rigsdagen egentlig har i Sinde i Fremtiden at gøre med det kgl. Teater, maa jeg rigtignot sige, jeg er ikke bleven flog derpaa ved at høre disse lange Foredrag. Dette beklager jeg meget, thi Rigsdagen maa dog en Gang komme til en Forstaaelse af, hvorledes den i det hele taget vil stille sig over for